

Сайтът desebg.com публикува интервю с писателя Димитър Бочев, който отговаря на въпроси на журналиста Христо Христов за начина, по който убитият от ДС през 1978 г. в Лондон Георги Марков е представен в новите учебници по история за 10 клас. Димитър Бочев политически емигрант в Западна Германия от 1972 г. където работи в радио „Дойче веле“, а от 1975 г. става програмен редактор в радио „Свободна Европа“, където отговаря за културно-публицистичната програма „Контакти“. По тази програма са излъчени [„Задочни репортажи за България“](#). Бочев е един от най-близките приятели на Георги Марков в емиграция. През 1976 г. Димитър Бочев е осъден задочно на 10 години затвор, присъда, която е отменена след 1989 г.

Г-н Бочев, как ще коментирате това, че [личността на Георги Марков намира място в новите учебници по история](#) за 10 клас, по които от тази есен учениците ще изучават в самостоятелен раздел периода на комунистическия режим 1944-1989 г.? Три от петте учебници са представили в кратка форма за писателя, придружена с цитати от неговите „Задочни репортажи за България“ писателят. Преди близо 15 години в едно интервю за моята книга [„Убийте Скитник“](#) (2005), посветена на съдбата на Георги Марков, вие заявихте, че мястото на писателя е в учебниците по литература. А вече МОН включи творчеството му във факултативно изучаване по български език и литература за 11 клас от 2020 г.

– Чакахме това да се случи дълго време. Радвам се, че накрая е станало.

В единият от учебниците, този на изд. „Булвест 2000”, прави впечатление, че авторът на раздела 1944-1989 г. проф. Евгения Калинова е избрала да посочи, че Георги Марков е получил от властта „ред привилегии”. Вие сте били лични приятели с Марков знаете ли какви привилегии са му дадени?

– Вижте, самият Георги Марков е описал допира си до властта в своите „Задочни репортажи за България”. Привилегиите, за които се наемква в този учебник обаче не са по-големи от привилегиите, които стотици, да не кажа и хиляди писатели са имали по това време. По начало режимът имаше тази склонност да кокетира с най-даровитите, с най-известните творци. Това е правено и с Георги Марков, но той не се поддаде на тези съблазни.

Лъжа е, например, че Георги Марков е бил член на ловната дружинка на Тодор Живков. Такова нещо няма. Георги не е хващал пушка в ръката си, никога не е бил ловец. Членове на тази ловна дружинка бяха други писатели – Йордан Радичков, Емилиян Станев, Павел Вежинов и др. Но за какво става въпрос? Да вземем тези писатели, които са били в тази ловна дружинка и са придружавали Тодор Живков в ловните му походи. Това няма отношение към творчеството им. Това има отношение само към личния им граждански морал. Това може да ги прави лакеи на режима, но нито по-добри, нито по-лоши писатели. Това не е литературен феномен, това е морален феномен. А, че е по-важно да си морален човек, отколкото гениален писател е отделна тема.

Бих ви помолил да коментирате финала на информацията за писателя в този учебник, която е, че за смъртта на Георги Марков и до днес е имало разнопосочни версии.

– Това е абсолютно некоректно и обслужва палачите и убийците на Георги Марков. Първо, неговите физически убийци и второ, впоследствие неговите морални убийци. Ясно и дефинитивно трябва да се заяви, че Георги Марков е жертва на БКП и на

Написано от Христо Христов
Неделя, 07 Юли 2019 21:18

репресивния апарат на БКП – Държавна сигурност. Това изречение изчерпва цялата истина около смъртта на Георги. Всяко друго твърдение е опит да се забележи истината с една цинична лъжа.

Ако решим да разгледаме фактите, ние знаем, че следователите, които професионално и коректно работиха по разследването на убийството на писателя, и които разплетоха случая още в негово начало Богдан Карайотов и ген. Коста Богацевски са категорични в извода, че ДС стои зад това политическо убийство.

– Ген. Коста Богацевски и Богдан Карайотов са едни от малкото достойни магистрати, които са предани на фактологията по този случай и са търсили съзнателно и честно установяване на истинските факти.

Знаете, че след време следователят по делото Карайотов беше набързо пенсиониран и започнаха опити за смачкване и игнориране на първоначалното установени доказателства за ролята на ДС и техническата помощ, получена за ликвидирането на Марков от КГБ. Първо опитаха да изкарат, че причината за смъртта била неправилното лекуване на писателя от британските лекари, а през 2013 г. делото е прекратено от двама следователи, изразили мнение, че няма доказателства, че смъртта на писателя е насилствена.

– Почти цялата дейност на българското следствие, като изключим това, което направи и установиха Карайотов и Богацевски, бе да симулира дейност и да предотврати разкриването на убийството на Георги Марков и на прекия извършител. И чрез тази си задкулисна дейност следствието се превърна в морален съубиец на писателя. Всички тези „разнопосочни версии“, за които се споменава, са път към лъжата и обслужват убийците.

Според вас нормално ли е подобен подход да бъде използван в учебник по история, от който се очаква път младите хора, десетокласниците, да научат за първи път какво представлява тоталитарния комунистически режим?

Написано от Христо Христов
Неделя, 07 Юли 2019 21:18

– Не само, че не е редно по подобен начин да бъде представяна фигурата на Георги Марков, а е цинично! По този начин се подменя националната ни памет. По този начин ще се манипулира цяло едно подрастващо поколение, което нищо не знае за режима на БКП, което ще научи от един такъв учебник не историческата истина, а една лъжа за убийството на Георги Марков.

Знаете, че министърът на образованието и науката Красимир Вълчев спря на този етап учебниците и поиска да бъдат направени корекции по тяхното съдържание.

– Поздравявам министъра за този му жест.

Накрая на нашия разговор бих желал да отбележа и един друг факт в този учебник. И той е, че докато в информация за Георги Марков авторът на този текст проф. Калинова е решила да спомене „разнопосочни версии“ за смъртта на писателя в информацията за комунистическия лидер Георги Димитров, която е написана също от нея, това не е направен. А знаете, че за неговия край има сериозни съмнения, че е отровен при последното му лечение в Москва.

– Ето вижте ли, при това селективно отношение към фактите се изопачава историческата истина. И това е пагубно не само за образованието на подрастващото поколение. Това обстоятелство ще доведе и до бъдещи беди. Дотолкова до колкото всяка непреработена честно историческа истина крие бъдещи злочестия за нацията ни. Затова смятам, че за тези включени в новата ни история събитията трябва да се говори. Те трябва да бъдат поставени на дневен ред и отново и отново дискутирани. Всяко премълчаване на тези факти е форма на съучастие на в това зловещо престъпление.